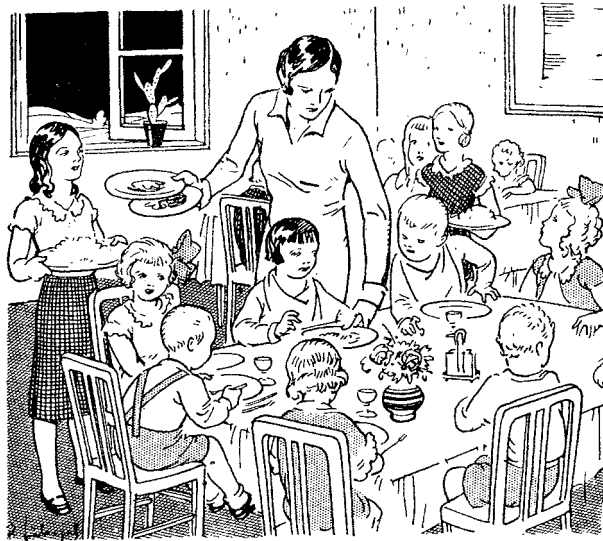

El rebost

El rebost era abans un lloc i una necessitat obligada de tenir-lo a totes les cases de pagès i també dels menestrals, que solien tenir hort i corral. Era una estança per poder guardar adequadament els productes recollits o elaborats que s'anirien consumint al llarg de l'any. El rebost solia estar situat als baixos, a la part central de les cases. Es volia que fos un lloc resguardat i especialment fresc perquè els productes recollits es guardessin bé. La temperatura d'estiu solia oscil·lar entre els 18 i 25 graus, i ja es considerava suficient per conservar-los.

sempre d'acord amb les possibilitats existents, que com és natural no eren iguals a totes les cases. Era precisament el rebost un dels indrets on la bona mestressa de casa podia exercir les seves qualitats de bona administradora, no solament tenint-lo ben proveït sinó també sabent aprofitar al màxim els productes que hi entraven i efectuant elaboracions. Sobretot a les cases de pagès, el rebost encara manté la seva importància, però no tanta com en temps passats,

Contingut d'un rebost familiar

Les fonts de proveïment del rebost familiar eren de l'explotació agrícola, l'hort i el corral. Algunes coses es conservaven de forma natural, a altres s'hi donava un senzill tractament o elaboració. Un rebost ben proveït contenia tot el producte de la matança del porc, la tenalla de l'oli, patates, forcs d'all, cebes, llegums secs, fruites diverses, conserves i confitures, begudes d'elaboració casolana, etc. En fi, tots aquells productes que era possible conservar, els uns de cara a l'estiu i uns altres de cara a l'hivern. L'asseccament, les saladures i les diferents maneres de confitar amb oli, vi o vinagre i sucre eren freqüents.

Els cellers

El celler era el lloc on es guardava el vi encabit en vaixells, bótes i carre-tells. Era el lloc fresc que necessitava el vi per a la seva conservació.

Els cellers de les cases també eren abans uns llocs bastant adequats per

guardar algunes coses de menjar durant tot el temps de l'estiu perquè eren frescos i humits. Els cellers, que durant l'estiu tenien una temperatura que oscil·lava entre 12 i 20 graus, es consideraven frescos i bons per guardar certs productes. Algunes coses i restes de menjar sobrants de les cases d'un dia es conservaven bé un dia més a baix al celler, però si es volia allargar més ja no es garantia la conservació per al seu consum. En aquell temps també hi havia a tots els pobles els pous del gel. Amb unes corrioles o cordes s'hi feien baixar fins a tocar el gel diversos productes i aliments on es conservaven bé durant uns dos dies. La temperatura del fons d'un pou de gel solia estar entre 3 i 10 graus. Això també permetia que el gel es conservés bé a l'estar barrejat amb palla durant tot l'any.

Renovacions i canvis

Antigament un rebost ben proveït era la millor garantia per assegurar l'any. Les mestresses diligents tenien cura que no hi faltés res necessari,

perquè l'alimentació s'ha diversificat i han variat les fonts de proveïment i els sistemes de conservació. Però als pagesos i a altres que no ho són encara els agrada disposar d'unes reserves sense necessitat d'anar cada moment a la botiga. Avui dia tots estem familiaritzats amb frigorífics i congeladors, però abans només es podia gaudir dels sistemes clàssics casolans en les conservacions. Ara és freqüent trobar famílies, sobretot els que viuen en pisos, que tenen el rebost al supermercat més proper, entre altres motius perquè els planificadors dels moderns habitatges reserven un espai mínim a aquesta finalitat. Modernament, la utilització del fred ha revolucionat la tècnica de la conservació d'aliments. Ara són uns altres temps.

Dites populars

"La mestressa bona i honesta, fer feina ho té per festa". "Quan Déu no vol, els sants no poden". "La dona sense menester, no estigui baix al carrer". "Allò que és de Déu, a la clara es veu".

EL PORT

Av. Catalunya, 59
25200 - Cervera (Lleida)
Tel. 973 532 852
elportdecervera@hotmail.com

PUB EL SON
CERVERA

Av. Polígon Industrial, 12

Miscel·lània cerverina 18 i 19 i els bombardejos sobre Cervera i la Segarra entre 1938 i 1939

Max Turull Rubinat

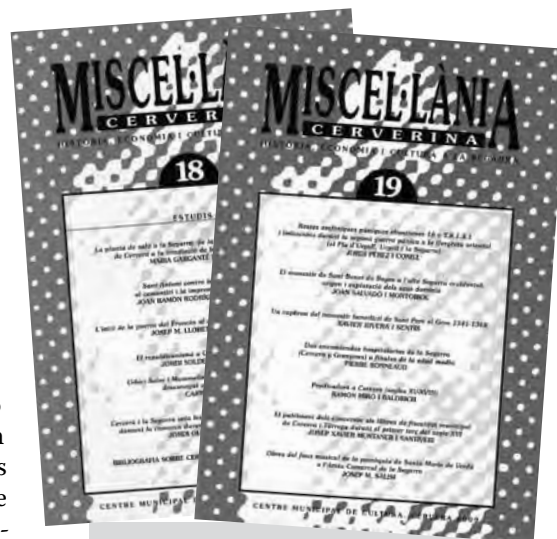
A finals de l'any passat es van publicar dos nous volums de *Miscel·lània cerverina*, amb els números 18 i 19, corresponents, respectivament, als anys 2008 i 2009. La revista, que publica treballs d'investigació sobre història, economia i cultura a la Segarra –en realitat, però, tots són treballs històrics–, recuperava així la periodicitat anual i proporcionava tretze nous estudis de recerca sobre diferents temàtiques i àmbits de Cervera i la Segarra. A partir de 2008 (vol. 18) s'incorporaven al consell de redacció Carme Bergés Saura, directora del Museu Comarcal de Cervera, i Josep Ros Mateu, director del Museu de Guissona, que s'afegien als membres existents, Josep M. Llobet Portella, Dolors Montagut, Ramon Ramon, Albert Turull, Pere Verdés i qui signa aquest text.

Si els volums 16 (2003) i 17 (2004) s'havien dedicat monogràficament a l'església de Santa Maria de Cervera, on es va reunir una catorzena d'investigacions, que cronològicament anaven des de la portalada romànica de Sant Martí (Bergés) fins al culte marià a la Parròquia (Ermengol i Pérez), els dos nous volums reprenen el seu contingut miscel·lani. Com que els dos números, 18 i 19, es publicaven alhora (malgrat la datació anual que hi apareix), es van distribuir els treballs amb criteri cronològic: en un volum s'hi aplegaven els treballs d'època contemporània (segle XVIII-XX), i a l'altre els d'arqueologia i d'època medieval i moderna. En aquest últim cas (2009, volum 19) es tractava de les següents aportacions: Jordi Pérez sobre restes arqueològiques d'època púnica (segle III aC) al Pla d'Urgell, Urgell i Segarra; Joan Salvadó sobre el monestir de Sant Benet de Bages a l'alta Segarra occidental (segle X-XII); Xavier Rivera sobre un capbreu del monestir benedictí de Sant Pere el Gros (1341-1368); Pierre Bonneaud sobre l'orde de l'Hospital a Cervera i Granyena a finals de l'edat Mitjana; Ramon Miró

sobre predicadors a Cervera dels segles XV al XVIII; Josep Xavier Muntaner sobre el patrimoni dels conversos a Cervera i Tàrraga durant el primer terç del segle XVI, i Josep M. Salisí sobre el fons musical de la parròquia de Santa Maria de Verdú a l'arxiu de Cervera.

El volum 18 (2008) acull els següents treballs: Maria Garganté sobre la tipologia arquitectònica de la planta de saló a la Segarra (segle XVIII); Joan Ramon Rodríguez sobre les tensions entre el cementeri de l'església de Sant Antoni i la impremta de la Universitat al segle XVIII; Josep M. Llobet Portella sobre l'inici de la guerra del Francès al corregiment de Cervera (1808); Jordi Soldevila sobre el republicanisme a Cervera (1875-1923); Carme Diví sobre l'escultor segarrenc Urbici Soler i Manonelles, i Jordi Oliva sobre els bombardejos aeris sobre Cervera i la Segarra durant la Guerra Civil (1938-1939). Clou aquest volum el repertori historiogràfic *Bibliografia sobre Cervera i la Segarra (2003-2009)*, que segueix la relació bibliogràfica publicada al número 14 (2000-2001), amb la historiografia apareguda entre 1972 i 2002.

Des d'un punt de vista historiogràfic, tots els treballs són importants i tots aporten informació nova sobre diferents temàtiques. Però des d'un punt de vista també social, el minuciós treball d'investigació de l'historiador Jordi Oliva té un relleu especial. A partir d'una recerca arxivística exhaustiva, que l'ha dut als arxius de l'aviació militar de Roma i al militar d'Àvila, entre d'altres, Jordi Oliva aconsegueix reproduir amb una minuciositat extraordinària –com un autèntic exemple de microhistòria– tot el procés que va conduir als bombardejos sobre la

FITXA:

DIVERSOS AUTORS

Miscel·lània cerverina, núm. 18
Centre Municipal de Cultura,
Cervera, 2008; 249 pàg.

DIVERSOS AUTORS

Miscel·lània cerverina, núm. 19
Centre Municipal de Cultura,
Cervera, 2009; 269 pàg.

Segarra durant la Guerra Civil. Explica com es van fixar els objectius militars de Cervera –o sigui, allò que seria objectiu de les bombes que caurien mesos més tard, i hi documenta la participació activa i decisiva de certerins, fins als estralls causats pels bombardejos del 3 de desembre de 1938 sobre Cervera, amb la reproducció de tres espectaculars fotografies preses pels mateixos avions militars italians que llençaren les bombes. L'article detalla, així mateix, totes les accions aèries franquistes i republicanes sobre la Segarra entre l'abril de 1938 i el gener de 1939. En fi, un article (pàg. 141-223) que esdevé un autèntica monografia sobre aquests tràgics episodis que molts certerins i certerines encara poden recordar.

PIZZERIA
RESTAURANT
ESTUDIANTIL

Av. Duran i Sanpere, 39
Cervera (Lleida)
Tel.: 973 53 21 99

brioix
fleca
croissanteria

c. Domènec Puigredón, 22 baixos
25200 - CERVERA

Fets de la Universitat de Cervera

Fa sis anys, al número de desembre, vaig iniciar a *Segarra actualitat* un article mensual titulat *El turista pregunta*, i el primer es referia al comentari que regularment va sorgint de si Cervera va demanar al rei, Felip V, poder tenir port de mar, i a més l'article anava acompanyat amb una foto del 'port de mar de Cervera'.

Els anys passen, però el tema segons en quins cercles continua, cosa ben natural ja que de tant en tant surt als mitjans, o si més no es publica que Cervera obtingué la Universitat degut al fet que recolzà aquest monarca en la guerra de Successió. Per citar-ne algun de ben recent, a l'*Avui* del 17 d'agost de 2010 hi diu: "...Felip V va suprimir les sis universitats de Catalunya i va crear una única Universitat central a la ciutat de Cervera... El rei premiava així la fidelitat dels ceriverins a la seva causa durant la contesa dinàstica."

Situats enfront de la façana principal, amb el grup de turistes, és on expliquem les característiques històriques, monumentals, arquitectòniques i artístiques de tan extraordinari edifici, i quan passem a l'interior, algunes vegades un turista pregunta: "és veritat que Cervera té la Universitat com a premi per haver donat suport a Felip V?" Resposta: "no és cert." Però el turista insisteix i argumenta: "jo ho he llegit en diferents escrits." Efectivament, en escrits es diu que Cervera fou fidel a la causa de Felip V i caldria resseguir tots els fets, cosa que ara no farem. En tot cas podem parlar d'estudis fets per il·lustres historiadors que diuen el contrari. Un exemple és *Felip V i la ciutat de Cervera* d'Agustí Duran i Sanpere, i un altre *Cervera durant el segle XVIII, un període de canvis substancials*, del doctor en història Josep Maria Llobet i Portella, on escriu

"És veritat que Cervera té la Universitat com a premi per haver donat suport a Felip V?"

que "*Cervera proclamà l'obediència a Carles d'Àustria el dia 5 de setembre de 1705, i el 13 de maig del 1706 Cervera acorda donar l'enhorabona a l'arxiduc per haver aconseguit que les tropes de Felip V abandonessin el setge que havien establert al voltant de la ciutat de Barcelona*". En altres paràgrafs, Josep Maria Llobet escriu que "*els acords de les autoritats ceriverines de reconèixer com a rei Carles d'Àustria i de celebrar amb grans demostracions d'alegria la rendició de Barcelona i València a aquest monarca presos tots ells durant l'any 1705, impossibiliten de continuar mantenint la teoria de la permanent fidelitat de la població a Felip V*".

"Resta, doncs, desmentida *la constant lealtat de la fidelíssima ciutat de Cervera en todo el tiempo que ocuparon los enemigos aquel Principado*, un dels motius principals de l'establiment de la nova Universitat borbònica a Cervera, segons s'afirma al decret de la seva creació".

Els guies hem de donar respostes fidedignes atès que els i les turistes mereixen el màxim respecte; tanmateix però, precisament estem en democràcia i vostès s'han de quedar amb la versió que creguin millor: si Cervera volia tenir port de mar, si Cervera fou 'fidelíssima' a Felip V o si el Decret de Nova Planta, que deia "*cerrar todos los estudios generales i universidades existentes en Cataluña y abrir una de sola en sitio de menos concurso*", que volia dir un lloc tranquil i a la vegada important, i Cervera tenia aquestes condicions.

SOLUCIONS PASSETEMPS D'AQUEST NÚMERO

Encreuats 7x7: 1) PESCADA 2) ARRAN.P 3) RIAF.AL
4) CAFEÏNA 5) EC.IPAC 6) L.UNIDA 7) ATRAPAR

Jeroglífic: K + Feina → CAFEÏNA

Endevinalla: Els mitjons.

1	3	4	6	8	2	5	9	7
2	7	8	5	9	4	3	6	1
6	5	9	1	7	3	2	4	8
5	1	6	2	4	9	7	8	3
7	8	2	3	6	5	9	1	4
4	9	3	7	1	8	6	5	2
9	2	7	8	5	1	4	3	6
3	4	1	9	2	6	8	7	5
8	6	5	4	3	7	1	2	9

L'atmosfera lluminosa de mans d'Akihito

Quan l'any passat La Cerverina d'Art va presentar tres artistes japonesos, va donar un gir a la seva dinàmica expositiva. Era una manera diferent a l'habitual d'interpretar la realitat. Ara ens mostra una exposició d'un d'ells, l'Akihito Asano, que té des de fa anys la seva residència a Barcelona.

El primer que notem en entrar al lloc és que una sensació de llum ens traspasa l'epidermis i que immediatament ens sentim en comunicació amb l'autor de les imatges, que és realment el que ell pretén.

Podríem qualificar la seva pintura de figurativa perquè copsem sense inconvenients el tema de les seves imatges, però això no implica de cap manera que sigui 'fotogràfica' perquè l'autor interpreta aquella realitat que li crida l'atenció i que no és una visió total de l'espai que té al seu davant, sinó petits detalls que sense saber com fixen la seva mirada, com les fulles que el temporal arrossega en un petit rierol, o l'entollat d'un camí, o la llum que es filtra en un espai arborat, o la preciosa geografia del cos de la seva companya, que és el tema que treballa quan, deixant de banda el paisatge, vol pintar la persona.

Crida l'atenció la manera que té d'aconseguir captar no tan sols la llum, sinó la tènue i brillant atmosfera que es desprèn dels seus quadres, perquè utilitza la gradació del color, però no amb una pinzellada fina i precisa sinó una gran quantitat de pintura que a vegades posa damunt la tela, no amb el pinzell sinó directament del tub o amb l'espàtula, i que dona de sobte uns blancs intensos on es concentra tota la llum, per amagar-la tot seguit i deixar-ne tan sols unes petites espurnes.

Curiosament, busca una reacció sentimental per part nostra en la contemplació de la natura, però quan retrata la seva noia, ho fa amb una fredor buscada, apartant-la de l'espectador, de manera que el gran retrat vestit, per exemple, ens dóna una definició de com és ella, però no ens deixa endinsar-nos de cap manera en la seva ànima.

És lògic entendre que sigui un pupil d'Antonio López.

Una sensació de llum ens traspasa l'epidermis i immediatament ens sentim en comunicació amb l'autor de les imatges, que és realment el que ell pretén.

Passar gana ajuda a concentrar-se i mantenir-se despert

Igual com els humans o les rates, les mosques de la fruita no poden sobreviure sense dormir. Tanmateix, en mosques manipulades per ser sensibles a la privació del son, la gana gairebé va triplicar el temps que podien sobreviure sense dormir.

Aquests autors van mostrar que l'habilitat per resistir els efectes de la pèrdua de son estava vinculada a una proteïna que ajuda el cervell de les mosques de la fruita a manejar l'emmagatzemament i ús de lípids, una classe de molècules que inclouen greixos com el colesterol i les

vitamines liposolubles, com les vitamines A i D.

Segons el professor auxiliar de neurobiologia i anatomia, Paul Shaw, "els fàrmacs més importants que tenim per dormir o mantenir-se despert estan dirigits a un petit nombre de circuits cerebrals, tots relacionats amb la neurotransmissió". "Modificant el processament dels lípids amb medicaments es podria obtenir una nova forma d'abordar els problemes del son més efectiva o amb menys efectes secundaris", va assenyalar.

L'aigua seca, l'invent del futur

D'aspecte similar a la farina, aquesta substància pot abaratir la fabricació de centenars de productes i lluitar contra l'escalfament global.

Els científics ens sorprenen cada dia amb invents més sorprenents aplicats a la tecnologia i a la ciència.

Avui toca sorprendre'ns amb una creació l'aspecte i utilitat de la qual sembla complicat imaginar: l'aigua seca. No és nova, de fet va ser descoberta el 1968, però mai fins ara s'havia demostrat la seva gran utilitat i el seu increïble potencial per alleugerir l'escalfament global del planeta.

L'aigua seca pot ser útil per a la fabricació més barata de centenars de productes de consum.

El doctor Ben Carter, de la Universitat de Liverpool, ha presentat un estudi on investiga a fons les propietats d'aquest singular compost i extreu interessants conclusions. L'aigua seca en realitat està formada per partícules que contenen una gota d'aigua minúscula envoltada d'una nanocapa de sílice hidròfob. Una mica així com si cobríssim una croqueta, on la massa interior seria l'aigua i l'exterior, la que li proporciona la consistència, seria el sílice (que en el fons no és més que sorra). El resultat d'aquest símil gastronòmic és un compost amb aspecte molt similar a la farina, tant en color com en textura.

El més interessant que aporta Carter en el seu estudi sobre l'aigua seca és que posseeix la propietat d'absorbir i retenir fins a tres vegades més diòxid de carboni (el major gas d'efecte hivernacle que contribueix a l'escalfament global) que l'aigua ordinària. A més, han trobat una altra propietat d'aquest compost que consisteix en la seva capacitat de ser usat com a dipòsit de gasos.

Aquestes característiques de l'aigua seca la postulen com un agent beneficiós per a la lluita contra l'escalfament global, a més de proporcionar una via interessant en la investigació de l'emmagatzemament de gasos. S'ha comprovat que 1 litre de metà es pot contenir en, amb prou feines, 6 grams d'aigua seca, a temperatures no excessivament baixes. El mateix succeeix amb els líquids, i per tant aquest material es podria convertir en un excellent mitjà de transport per a productes perillosos o potencialment nocius, ja que mentre es troben emmagatzemats en l'aigua seca són innocus.

Malacara

Albert Turull

Deshabitat des de fa temps, el lloc de Malacara té, a més d'un nom evidentment molt singular, un cert problema d'identitat, semblant al de casos com Ratera o les Sitges: si es tracta d'un veritable poble, o si en realitat som bàsicament davant d'un castell, no pas aïllat del tot (aquest fóra el cas de Castellmejà, per exemple) però acompanyat només d'alguna casa més aviat dispersa, sense que s'arribi a formar un nucli que es reconegui com a poble amb tots els ets i uts... En fi, dilemes identitaris al marge, cal saber que Malacara, amb el seu antic castell, es troba a cavall entre diferents cruïlles geogràfiques de l'Alta Segarra: pertany al terme municipal d'Estaràs, però –com Ferran i Altarriba, els pobles més propers– és plenament dins l'òrbita d'influència de Sant Ramon, i d'altra banda forma part dels altiplans (que per llevants s'estenen clarament vers Pujalt i Calaf) que marquen la divisòria d'aigües entre la conca del Sió i la de l'Anoia, a més del canvi de província i de comarca oficial.

I bé, el nom, tan estrany, de què va? Malacara vol dir "mala cara" de debò? Doncs sí, segurament sí, quines coses! Som davant d'un d'aquells noms de lloc especials amb un contingut de caràcter expressiu (com Mafet, que ve de Malfet, o com Malmercat, al Pallars, o Malpartit, vora Lleida), però en aquesta ocasió hi ha un element encara més estrany, que no lliga amb el nom precisament d'un lloc, i que ens donarà la pista clau: la 'cara'. És obvi que una persona té cara, però un poble en principi no (tret que sigui de forma metafòrica, potser referint-se a una façana del castell?... podria ser), de manera que possiblement això de 'mala cara' es digué com a renom d'un personatge que posseiria o guardaria el castell al qual va acabar per donar nom.

XXIII Cicle de Concerts de Tardor i Nadal

Santi Riu

Després d'un mes d'agost on l'única activitat musical s'ha centrat en l'aportació que el grup de vent del conservatori, sota la direcció de Xesco Grau, va fer en la tradicional arribada de l'aigua per la festa de Sant Magí –i que esperem que es consolidi-, amb el començament d'un nou curs escolar s'iniciarà també un nou cicle de concerts de Tardor i Nadal amb un doble esdeveniment el diumenge 19 de setembre: a les 18 hores i a l'església de Sant Agustí hi haurà un concert d'orgue a càrrec de la mezzosoprano barcelonina Àngels Civit i l'organista Miquel González –professor d'orgue i clavicèmbal del Conservatori Municipal de Música de Lleida, i autor d'un interessant llibre *Els orgues de les comarques de Lleida i del Principat d'Andorra* (Ed. Pagès Editors) sobre el patrimoni organístic actual i històric de les terres lleidatanes i Andorra.

El recital inclourà obres de Bach, Mozart, Anchieta, Civil, Rodrigo, Mompou, Gigout, Montsalvatge i Casals; i el mateix diumenge, però a les 20 hores i a l'auditori municipal, el pianista José Enrique Bagaría, un dels més prometedors instrumentistes catalans i guanyador entre altres del concurs Maria Canals, ens oferirà el programa *Chopin, Schumann i la música per a piano de 1810*. Podrem sentir la *Sonata Hob. XVI:50* de Haydn, la *Barcarola* i la *Balada núm. 4* de Chopin, a més de quatre preludis de Debussy i la *Sonata op. 22* de Schumann.

Una de les grates sorpreses que ens ha preparat l'Associació és la integral de les Sonates per a violí i piano de Beethoven en tres concerts que es duran a terme durant aquesta temporada i possiblement la següent, a mans de Kai Gleusteen i Catherine Ordroneau.

El mes d'octubre s'iniciarà –dia 3– amb una nova visita del grup de vent i piano Sul Tasto Sextet, format per Xesco Grau, flauta; José Juan Pardo, oboè; Mateu Ferrer, clarinet; Ramon Aragall, fagot; David Bonet, trompa, i qui us escriu al piano. *Dues generacions de compositors catalans* serà la temàtica que ens oferirà el pianista Jordi Vilapriný el diumenge 24, en col·laboració amb el XIX cicle Música i Músics de Catalunya d'Euroconcert. El programa serà íntegrament català: Massià, Montsalvatge, Setó, Guzman, Taverna-Bech, Ribas, Boliart, Pons i el mateix Vilapriný.

Una de les grates sorpreses que ens ha preparat l'Associació és la *Integral de les sonates per a violí i piano de Beethoven* en tres concerts que es duran a terme durant aquesta temporada i possiblement la següent, a mans de dos intèrprets ben reconeguts: Kai Gleusteen i Cathe-

rine Ordroneau. Podreu escoltar la primera entrega el diumenge 31, amb les sonates números 1, 4 i 7.

Tancarà el mes de novembre –dissabte 13– un concert a càrrec del Cor Cabanilles d'Algemesí, amb els pianistes Albert del Viso i Jordi Pellicer, i sota la direcció de Júlia Oltra. En programa els *Valsos amorosos* de Brahms, obres per a piano a quatre mans de Fauré i els *Nocturns* de Mozart.

Enguany el concert extraordinari serà el diumenge 12 de desembre a les 12 de migdia, i anirà a càrrec de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, sota la direcció d'Alfons Reverté, que ens presentarà el programa *Llums, càmera, acció!* (cinema mut acompanyat amb música en directe sincronitzada) amb la pel·lícula *Speedy* de Harold Lloyd i música de Carl Davis.

Disc recomanat

Albéniz. Música per a piano. Volum 6. Miguel Baselga, piano. Orquestra Simfònica de Tenerife. Lü Jia, director. CD. Bis.

No fa gaire que acaba de sortir al mercat el sisè volum de la integral de la música per a piano d'Isaac Albéniz, que des de fa diversos anys està gravant amb el segell suec Bis el pianista Miguel Baselga. En aquest enregistrament, a més, es compta amb la participació de l'Orquestra Simfònica de Tenerife dirigida per Lü Jia, ja que s'hi inclouen les dues úniques obres per

a piano i orquestra que va escriure el compositor nascut a Camprodon –el *Concert fantàstic* i la *Rapsòdia espanyola*-, a més d'obres per a piano sol poc conegudes o en noves versions. En les més juvenils, com la *Sonata* o la *Rapsòdia*, aflora un aroma romàntic que resulta ideal per a la lectura impetuosa, plena de color i bell so del pianista nascut a Luxemburg. Revelador.

Els instruments de vent iniciaran el mes d'octubre

El proper 3 d'octubre, la formació Sul Tasto Sextet, grup de cambra nascut el 2006 en l'àmbit del Conservatori Professional de Música de Cervera amb el propòsit de donar a conèixer un repertori poc habitual –quintet de vent i piano– a les sales de concerts, ens tornarà a visitar després del seu debut a Cervera la primavera del 2007. Com que en els seus concerts ofereix un petit mosaic d'èpoques i estils diferents –del classicisme fins als compositors d'avui en dia–, enguany el programa que podrem escoltar començarà amb la transcripció de la popular obertura la *Flauta Màgica* de Mozart. Seguirà dins de la mateixa època el *Quintet per a piano, oboè, clarinet, fagot i trompa opus 16*, estrenat el 1796, i potser l'obra més important de la primera època de Beethoven que utilitza com a model el *Quintet KV 452* de W. A. Mozart escrit també en la tonalitat de mi bemoll major. Però si bé Mozart es manté en la intimitat de la música de cambra, Beethoven traspasa aquests límits i escriu d'una manera més concertant, especialment la part de piano, donant a l'obra una dimensió grandiosa i creant

per moments un impacte simfònic.

Amb un salt de gairebé cent cinquanta anys, el programa afrontarà un canvi estilístic ben important. Si bé el corpus compost per Poulenc està marcat per obres cambrístiques destinades a instruments de vent, possiblement l'obra més ambiciosa sigui el *Sextet* que se situa cap a la meitat de tota aquesta producció i que fou estrenat a la Sala Chopin de París el 1940. L'*Allegro vivace* inicial és un primer temps de sonata ple d'equilibri: els temes passen, modulen i es desenvolupen d'un instrument a un altre tot entrecreuant-se en una certa complexitat formal que dona amplitud al moviment. Molt lliure, però també d'una gran qualitat poètica i un notable alè

Foto: Sebastià Caus

líric és el moviment central. El *Pressissimo* final és un vertiginós rondó, virtuós i enèrgic en el qual desfilen fugaçment alguns dels motius del primer moviment. L'obra, que demana gran capacitat tècnica i musical als intèrprets, causarà un bon impacte.

Clourà el programa la transcripció que el compositor Ramon Enric Pérez féu de la banda sonora d'*El pianista de l'oceà*, d'E. Morricone, especialment dedicat a la formació.

El disc del senyor Feliu

Feliu Cots

Cel rogent...

Es pot llegir a la web oficial: Pye Hastings planeja reunir Caravan, el proper 2011, en un únic concert a Londres. Si tot va bé, no deixa de banda la possibilitat de programar una gira reduïda de celebració del quarantè aniversari del seu tercer disc, i el més aplaudit: *In the land of grey and pink*. Deixant de banda el fet que la notícia no ha estat encara confirmada, i al marge de si, donat el cas, esquitxarà les nostres contradades –que ho dubto

In the land of grey and pink

Caravan

(Deram, 1971)

molt–, no he pogut evitar entomar-ho com una petita bona nova.

La ciutat anglesa de Canterbury, al comtat de Kent, tranquil·la i pintoresca, és coneguda per la seva catedral gòtica, els contes de Geoffrey Chaucer i, nogensmenys, per haver estat centre neuràlgic del rock progressiu anglès a les darreries dels anys seixanta i durant els setanta.

L'armada de Canterbury disposa de dos bucs insígnia: els incommensurables Soft Machine –més avantguardistes– i els deliciosos Caravan, representants de la facció més 'lleugera'. Com en els altres companys d'escuderia, i el rock progressiu en general, l'estil és summament eclèctic –jazz, rock, pop, clàssica, folk...–, en aquest cas, però, amb l'objectiu clar de fer-ho bonic, objectiu assolit a la perfecció tant en els temes de la primera cara d'*In the land...*, cadascun amb vida pròpia, com

a *Nine feet underground*, la suite que ocupa tota la cara B: una mena de vestit fet de retalls, amb vuit peces aparentment inconnexes, hàbilment 'cosides' per l'orgue de Dave Sinclair.

Si aconseguíu l'edició espanyola de l'època –en vinil, no cal dir-ho– hi trobareu una sorpresa: el disc és doble. Això es deu al fet que inclou, sense gairebé esmentar-ho en els crèdits, tota una altra joia, com ho és *If I could do it all over again, I'd do it all over you* (Decca, 1970), el disc precedent –el segon, per tant– de Caravan.

Musicoteràpia perfecta per refer l'aparell auditiu, en especial si, com és el meu cas, en el moment de compondre aquestes ratlles, no fa gaires dies que ha estat castigat, i amb acarnissament, per diables eixebrats, trabucaires sàdics, percussionistes espasmòdics i violents grups de *heavy metal*, posseïts, tots plegats, pel Maligne. Balsàmic.